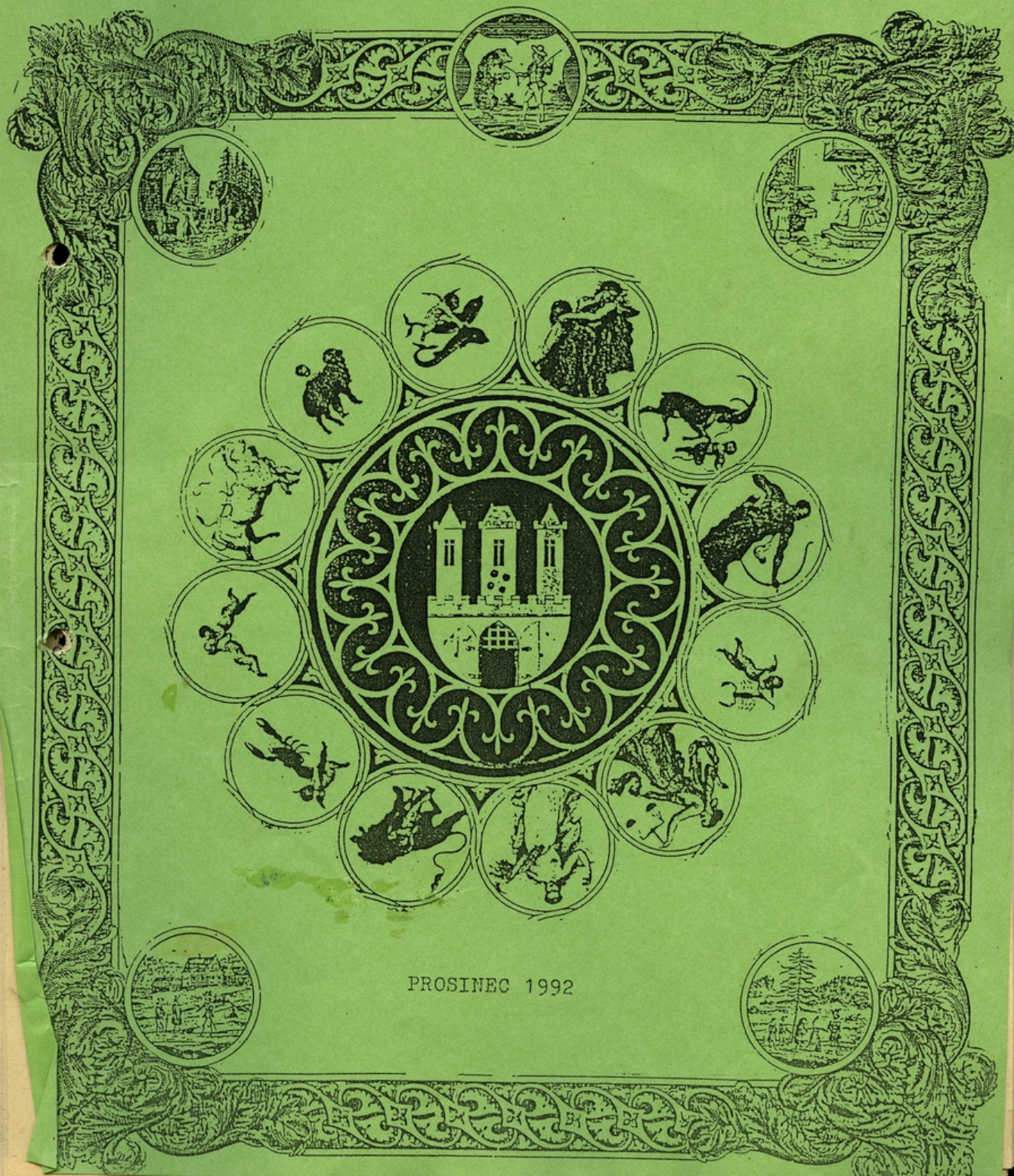

VĚTRNÍK

ZPRAVODAJ MĚSTSKÉHO ÚRADU VE VYSOKÉM NAD JIZEROU

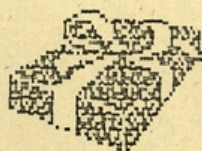
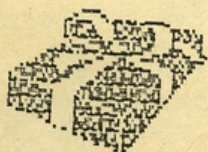
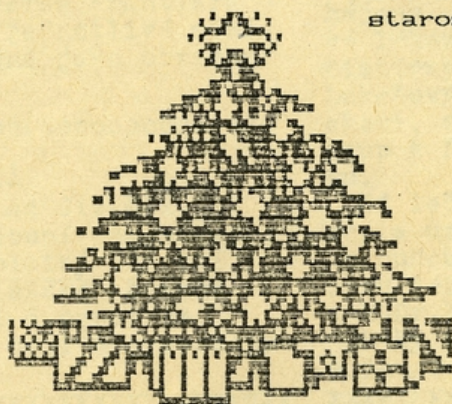

PROSINEC 1992

Milí přátelé,

jsem opravdu rád, že Vám všem mohu popřát šťastné a veselé vánoce, hodně štěstí, se kterým se spojuje radost, přátelství, mír a rodinná pohoda. To jsou ty pravé vánoční svátky dekorované rozzářeným stromkem a pod ním spoustou dárků, které dovrší tu překrásnou vánoční náladu. Do nového roku Vám přeji uskutečnění všech Vašich přání, které nosíte ve svých srdcích. K tomu je zapotřebí
to nejdůležitější- hodně zdraví.

Matura Jindřich
starosta města

Končí rok 1992, končí i naše
úvodní povídání o pranostikách.

Dnes nás už více zajímá rela-
ce v televizi. Jaké bude počasí.

Počátky televizního počasí sahají do roku 1961. Plných 18 let jsou neodmyslitelně spjaty se jménem Rudolfa Koubka z Hydrometeorologického ústavu /HMÚ/ v Praze-Komořanech. Od roku 1979 se na obrazovkách televize setkáváme s celou řadou vysokoškolsky kvalifikovaných meteorologů z Českého hydrometeorologického ústavu v Praze-Komořanech, doktorky Janou Bílovou, Vladimírem Brůžkem, Magdalenou Lípovou, Antonínem Papežem, Janem Pavlíkem, Miroslavem Reinhartem, Vladimírem Seifertem, Lubošem Špačkem, Evou Urbanovou a Vladimírem Vondráčkem. Reakce diváků na povětrnostní relace je kladná i záporná.

A jak souvisí televizní relace s pranostikami? Někteří z pražských "televizních" meteorologů v úvodu svých vystoupení dodnes po těchto starých lidových pravidlech občas rádi sáhnou.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Od ledna 1993 budou obálky
Větrníku zdobit obrázky Mánesova
Orloje a uvádět verše Františka -
Hrubína, psané na jednotlivé měsíce
a nazvané stejně jako obrázky:
Mánesův orloj.

oooooooooooooooooooooooooooooooooooo

Z p r é v ý M Ů :

MÚ ve Vysokém nad Jiz. děkuje skupině REPRO vedoucí ing. Milan Truneček, za bezplatný hudební program při mikulášské besedě důchodců v neděli 6. prosince. Všichni přítomní byli moc spokojeni.

ni.
xx
Voda -

Zastupitelstvo města rozhodlo, že od 1.1.1993 bude 1m³ vody ve Skle-
nařicích za 3,-Kčs, paušální po-
platek/pro domácnosti bez vodomě-
ru/ 600,-Kčs ročně. Ve Tříři bude
1m³ vody za 2,10Kčs, paušální po-
platek ročně 400,-Kčs, protože

v této obci jsou menší náklady na udržování. Obě vodovodní sítě patří Vysokému.

Přímou věm městě budeme platit za 1m³ 5,-Kčs + 4,-Kčs za stočné= odkanalizovaná voda z těch objektů, které využívají číst kanalizací, které patří Věvak / východočeské vodovody a kanalizace/.

MÚ vyživá všechny občany ve zmíněných obcích, aby ve svém zájmu umožnili instalaci vodoměru ve svých domácnostech pokud možno do konce června 1993. V případě, že by to z osobních důvodů někdo nepovolil, povýší se mu paušální poplatek za odběr vody. Toto povýšení bude předmětem jednání zastupitelstva.

Firma P+P ustoupila od svého
záměru rekonstruovat bývalou
věznici ve Vysokém.

Pečovatel'ský dům / v objektu
bývalé SKI-chaty/ dostal své
první obyvatele. Jsou to :
paní Sahnoutková, pí Stránská
a pí Metelková.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Lékárna -
Ještě tento měsíc mají být za-
hájeny práce na vybudování no-
vé lékárny v prostorách bývalé
čistírny. MÚ děkuje bratrům-
Lukešovým, Milanovi a Bedři-
chovi, za jejich občanský přís-
tup k řešení tohoto problé-
mu.

ku. Od ledna bude místní lékárna zcela uzavřena, a základní léky budou vydávány v ordinacích obou lékařů., MUDr. Pohanková a MUDr. Kavana.

Léky vyžadující přípravu,
budou muset být dováženy.

Objekt nové spořitelny - ..

3. prosince 1992 se stal da-
tem skoro historickým. Poprvé
byl zapálen plyn, zatím jen
v nové budově. Kotelna je už
zcela v provozu a atmosféra
budovy je už zcela příjemná.
Venkovní práce budou dle plánu

neboť zhodnocení této události bude náležet až generacím budoucím. I když jsem se po červnových volbách z mnoha důvodů zapřísahal, že se nebudu v jakémkoliv příspěvku do našeho Větrníku, pokud nějaký napíšu, zabývat jakoukoliv souvislostí s politikou, musím toto porušit. Ostatně i můj poslední příspěvek o "JEDNOTE" měl politický podtext, ať chceme nebo nechceme. A proto mi dovolte něco málo k rozdělení státu.

Jsou různé skupiny občanů, dívající se na tento akt různými pohledy. Od radikálních přes pragmatické k sentimentálním a končím i pocity strachu. Bohužel, do tohoto výčtu musíme zařadit i skupiny, které neprojevují jakýkoliv zájem nebo spíše projevují totální lhostejnost ve věci vzniku dvou nových států. Ano, názor: můžeme mít na tuto, podle mého přesvědčení historickou událost, různý. Chápu zvláště starší spolubojáky, kteří byli jakýmkoliv způsobem spjati se vznikem našeho státu, chápu jejich lítost nad tím, že končí něco, co se přes všechny potíže snažili spolubudovat. Nechci však pochopit ty skupiny, které dnes až hystericky obhajují společný stát, které nejsou schopny nebo spíše z principu nechtějí pochopit zvláště slovenskou emancipaci, které dnes opět mluví o zrádcích národa, o rozbíječích republiky atd. Že jsou to z větší části občané starší generace, o kterých by mohlo platit to, co je uvedeno výše, je smutné, ale je to tak. Myslím, že je zřejmé, k jaké skupině tyto občané v minulosti a i dnes ještě patří, neboť těmto skupinám je jasné, že v nově vzniklém státě, zvláště pak v České republice, jejich šance na prosazení vlastních cílů budou s postupem času rapidně klesat.

Toto tvrzení ovšem podmiňuje chování, řekl bych, třetí skupiny občanů, té, která se dnes chová v otázce rozdělení státu prag-

maticky nebo chceteli realisticky. Na jejich bedrech leží uskutečnění celého tohoto aktu. A i když rozdělení proběhne tak, jak se o to tato skupina lidí snaží, jsem přesvědčen o tom, že její práce nebude z daleka u konce. Bude čekat daleko složitější úkol. Vznešeně se tomuto mezi politiky říká konstituování české státnosti. To je v podstatě zakotvení určitých atributů v myšlení lidí. Nestydět se za to, že jsem Čech, občan bytí malé republiky, být hrdý na to, co tato země znamenala v historickém měřítku, nebát se uplatnit svoje schopnosti, neboť nejsou o nic menší než u jiných národů atd. Je toho hodně, co si budeme muset ještě uvědomit, než pochopíme, co se vlastně událo tím, že se rozdělil náš stát. Že jsme najednou menší, ale že máme obrovskou příležitost začít něco, o čem naši otcové mohli pouze snít, pokud neodešli po roce 38 nebo 48 za hranice.

Já osobně jsem velmi rád, že jsem se narodil do doby, která mi v polovině mého života umožnila podílet se na tom, aby tento náš nový stát směřoval a posláze se i dostal tam, kam vždy patřil, to znamená do Evropy. Neboť nejen prostý pohled na mapu ho k tomu bezpochyby přeurčuje. Vše však záleží na nás, na občanech, jak se s touto historickou šancí vypořádáme, koho necháme naši novou státnost tvořit a komu dáme jasně najevo, že o takové státní zřízení, které jsme v posledních desetiletích byli nuceni trpět, nestojíme. Byť by se jednalo o sebelápe reformovaný socialistický a komunistický systém.

Jedno přísloví praví: změna je život. Protože jsem od přírody optimista, věřím, že změ-

na v tom pozitivním slova
smyslu nový život v rámci no-
vého státu přinese. A proto
mi dovolte již dnes popřát
novému státu do následujícího
roku a let příštích hodně
úspěchů a Vám všem, kteří jste
ochotni budovat tento stát na
základech svobody, demokracie --
a lásky k bližnímu hodně zdra-
ví, osobní statečnosti a trpě-
livosti. Karel Bárta

xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx

V prosinci končí i rok
J.A.Komenského. Docent UK-PhDr
Boris Uher nám poslal následu-
jící článek:

K uctění 400.výročí Učitele
národů byl federální vládou --
rok 1992 vyhlášen Rokem výcho-
vy. Mnoho vzpomínkových a pe-
dagogických akcí bylo výročí
věnováno .. největší z nich v
březnu byla mezinárodní konfe-
rence "Výchova pro XXI. století."

Významnou byla i akce federální
vlády, v níž jako uznání celo-
životních zásluh byly udělovány --
pamětní medaile Jana Amose Komen-
ského. Celkem jich bylo rozděleno
asi 700. Byli jimi oceněni ko-
menologové, kteří bádali o díle
Komenského, byli oceněni i ti,
kteří přispěli k šíření známosti
jeho díla. Co však bylo všemi po-
važováno za nejvýznamnější, by-
li oceněni i ti, kteří ideje vel-
kého Jana přenášeli do své práce
a kteří vdechli kus jeho humanismu
do životů a srdcí dětí: tedy češ-
tí a slovenští učitelé.

S potěšením a hrdostí můžeme
konstatovat, že i našemu kraji
se táto pocty dostalo: Státní
medaili J.A.K. převzal z rukou
místopředsedy vlády, p. Baudyše --
dne 30.11. ve staroslavném Karo-
linu Petr H n y k, o němž víme,
kolik lásky rozdal jako učitel
dětem, pro kolik krásy jim ote-
vřel oči a o jakém zbožnění rod-
ného kraje vypovídá ve stovkách
obrázků jeho citlivá paleta.

Gratulujeme, víme, že se toto
ocenění dostalo do zasloužených
a dobrých rukou.

b.

oooooooooooooooooooooooooooo

Otevírací doba ve Vlastivědném
muzeu v době vánočních
svátků

Štědrý den a Nový rok

je zavřeno

25.prosince - 31.prosince
od 9.00 do 17.00

xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx

U p o z o r ň u j e m e
čtenáře z okolních obcí .

Od ledna 1993 budou čtenářům
Větrníku v těchto obcích doná-
šet časopis školní děti, tím
odpadne účtování za poštovné.

Redakce

oooooooooooooooooooooooooooo

Ten vánoční čas,
dočkali jsme zas

Tomu, z jehož srdce se neztratila
vzpomínka na sladkou úzkost
z dětských vánoc,
tomu, kdo dovede dosud naslouchat
zvonu ticha
a číst stříbrné písmo ve tmě,
tomu, kdo se umí radovat z
radosti druhých
a jehož láska ví,
že jejím posláním je dávat-

v á n o č n í

p o z d r a v e n í

xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx

Radost z vánočních dárků jsme
prožívali s dětmi na mateřské
škole celý měsíc.

Začali jsme zhotovením advent-
ních věnců, výrobou dárečků a
pečiva z vizovického těsta.
Děti se učily básničky, písničky
a koledy na besídku pro důcho-
ce a rodiče. Velmi se těšily
na příchod Barborky, pro kterou
si přinesly punčošku na nadílku.
Každý se s radostí ráno podíval,
jaké překvapení přinesla.

Koledami u vánočního stromečku
a pochutnáním na dobrém cukroví,
které si děti samy upekly, jsme
se dočkali vánoc.

Chceme poděkovat za sladkosti
od firmy Tuzex, které nám pře-
dali pan Roubíček a pan Šír.

Všem přejeme do roku 1993
hodně zdraví a pohody.

Kolektiv mat. školy

xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx

Vánoční zamyšlení

Vánoce- kouzelné slovo, pod kte-
rým se skrývá tolik krásy, po-
hody a štěstí. Čas plný rozjí-
mání.

Náhledli jsme do staré škol-
ní kroniky a dověděli jsme se,
že :První slavnost vánočního
stromu republiky se konala v
neděli dne 17. prosince 1933 ve
3 hod. odpo. na náměstí ve Vy-
sokém nad Jiz. Slavnosti se ú-
častnilo 248 dětí a asi 200 do-
spělých. Poněvadž byl mráz -10°C,
byly vytopeny čítárna a školní
kuchyně. V čítárně se děti před
slavností shromažďovaly, ve škol-
ní kuchyni obdržely pohoštění:
šálek čaje a přespólní kromě to-
ho koláč neb suchar. Průvod s
hudbou vyšel od sokolovny, pro-
šel náměstí a seskupil se kolem
ozářeného stromu. Proslov pro-
slovil K. Číhal, odborný učitel
a předseda O.P. o mládež. Po
proslovu děti zazpívaly staré
vánoční koledy a 2 děti před-
nesly básně. Slavnost byla ukon-
čena státními hymnami, které za-
zpívala dámská pěv. jednota
Vlastimila. O vánočních svátcích
byl stromek denně po několik ho-
din ozářen různobarevnými žárov-
kami a poskytoval jedinečný po-
hled.

Jak prožívají děti vánoce dnes?
Na co se těší? Někteří- hlavně
kluci- mají radost z vánočních
prázdnin, z dárků, cukroví a
dobrého jídla. Ale u většiny dě-
tí je na prvním místě kouzlo vá-
noční nálady, touha udělat svým
blízkým radost a dodržování sta-
rých zvyků.

Hezký zvyk nám popsal Honzík
Hejral! Než povečeříme, zaťukáme
na okno a řekneme: pole, louky,
les, zahrady a vinice, zvířátka

a ptáčci, pojdte k nám na ve-
čeři. Pak sníme chléb se solí,
aby ho byl dostatek. Po veče-
ři si vezmeme tři hrnečky. Pod
jeden schováme dvacetníky, pod
druhý kousek chleba a pod třetí
nic. Zamícháme je a každý
člen rodiny si postupně vybí-
rá. Kdo si vezme hrneček s dva-
cetníky, bude mít v příštím ro-
ce dostatek peněz. Hrneček s
chlebem znamená, že bude mít
alespoň na chléb. Prázdný hrne-
ček připadne tomu, kdo nebude
mít v příštím roce nic."

Sylva Lukešová zase vzpomíná
na to, jak učila kapra plavat.
Přinesla ho domů, do vany na-
pustila trochu vody, ale kapr
ležel na břiše a ne a ne pla-
vat ani když ho postrkovala.
Byla sama doma a měla o kapra
strach. Běžela pro Ivu. Ta jí
poradila, že musí napustit do
vany víc vody. Sylva to uděla-
la a všechno bylo v pořádku.

Adéle Ruprechtová vyprávěl
dědeček, jaké byly vánoce v
době jeho dětství: "Naše mamin-
ka se snažila o to, abychom si
svátky pěkně užili a dlouho
na ně vzpomínali. Ozdobila stro-
meček oříšky, jablíčky a čoko-
ládovými bonbony, které jsem
si schovával od narozenin.
Dárky, které jsem našel pod
stromčkem, nebyly nijak boha-
té, ale i sebemenší dáreček mi
udělal radost."

Také Hanka Hladíková líčí
vánoce svých prarodičů: "Nedo-
stávali dárky tak bohaté jako
dnes. Dřevěný panáček, památ-
ník či sánky jim dovedly uča-
rovat."

Štědrovečerní kapr, koledy,
betlém, půlnoční mše, domov
vonící čistotou a cukrovím. To
vše patří k vánočním svátkům.
Děti velmi citlivě tuto nála-
du prožívají a těší se, že ro-
diče nikam nespíchájí a mo-
hou si s nimi v klidu popoví-
dat. Dopřejme jim, aby toto
vzájemné porozumění trvalo po
celý rok. D. Nýdrlová, řed. ZŠ

Děkujeme za finanční příspěvek
těmto sponzorům:

České perličky - Zásada
INKOMA - Rokytnice nad Jizerou
Obecní úřad - Roprachtice
Zemědělské družstvo - Roprachtice
Iva Fišerová, soukromá aranžérka
Ředitelství ZŠ

xx

Vánoční zvyky v naší rodině

Když se řekne prosinec, každému se jistě vybaví největší svátky v roce - vánoce. Většina dětí netrpělivě odpočítává dny, které je ještě dělí od rozsvícení stromčku a dárků pod ním.

Ale vánoce, to nejsou jen dárky a mísy dobrot. K těmto dnům se váže mnoho pověr a různých zvyků. Mnohé z nich se uchovávají již po celé staletí. Nejsou všude stejné, liší se podle krajů a také v každé rodině slaví vánoce jinak.

V naší rodině se už mnoho tradic nedochovalo, ale přesto i ta trocha stačí, aby navodila nezapomenutelnou atmosféru.

Hned ráno o Štědrém dnu se celá rodina sejde v kuchyni a navzájem si popřejeme šťastné a veselé vánoce. Každý si sní svou vánočku a ten kdo v ní najde pětník, bude mít po celý rok hojnost peněz. Potom už nic nejíme až do večera, abychom viděli zlaté prasátko. K večeri zasedáme, sotva se setmí. Na slavnostně prostřeném stole se vyjímá váza s chvojím, vyzdobeným mašlemi a ozdobami. Pod každým talířem je kapří šupina, která se později vloží do peněženky. To, aby se nás peníze po celý rok držely.

A po večeri nastává ta nejhezčí chvíle v roce, chvíle, kdy se z obývacího pokoje ozve hlas zvonku, zvoucí nás k zářícímu stromčku ověšenému ozdobami a stříbrnými řetězy. A pod ním leží všechna splněná přání, zabalená do překrásných papírů, ovázaná zlatými pentlemi. Nejprve však zasednu ke klavíru a všichni si společně zazpíváme koledy. Pak se pustíme do rozbalování dárků, a to kolikrát

nestačíme divit fantazii svých blízkých. A do toho všeho nádherně voní františky a z betlému na mě kývá anděl.

Petra Burešová, žák.RŠ

xx
Náš Štědrý den.

Jsme doma čtyři "ženské"/maminka a my - tři dcery/, a proto je pro nás maličkost připravit dopoledne bramborový salát, který na míse vytváříme do podoby kapra, obalit klobásy a uvařit jednoduchý oběd, v podobě "tisícové" polévky a čočky. Proč právě tyto pokrmy? To abychom byli bohatí.

Po obědě, je-li přijatelné počasí, chodíme na procházku a kolem třetí hodiny propuknou ty opravdové přípravy na nejkrásnější svátky v roce. Mázlíme se s přípravou svátečních chlebiček, "vyžíváme" se ve vyrábění svíců z jablek a sušeného ovoce, zdobíme "andělské zvonění". Celý den nás provází vůně cukroví, jehličí, purpury, ale také melodie vánočních koled. Kolem páté hodiny k nám přichází pan Čermák, náš soused, s houslemi. Je příjemné si zazpívat při houslích vánoční koledy. Umocňují slavnostní atmosféru.

Kolem šesté hodiny přineseme do obývacího pokoje velký stůl, pokryjeme ho svátečním ubrusem a prostíráním. Každý dostane několik mincí pod své dva mělké talíře. Na stole nesmí chybět chléb, celá vánočka a svícny. Než se sestrami doleštíme skleničky, upeče maminka hubníky a klobásy. Blíží se večer, venku je již tma a ve mně se všechno svírá radostí i napětím z příštích okamžiků. A už se nese na stůl večeře. Rozezní se "andělské zvonění", všichni již sedíme u stolu, a ačkoliv nikdo z nás není věřící, pomodlíme se. Pak se teprve večerí.

Rozdávání dárků probíhá u nás netradičně. Prostě jsou někde schované a já, nejmladší člen

rodiny, je musím najít. Rodiče se nám snaží udělat vánoce co nejzajímavější. Vloni nám dárky "přišly" poštou. Na chodbě se objevily balíky s odesílatelem: Ježíšek, pošta Nebe, PSČ 000 00. A letos? Už se těším.

Pavlaína Hudská, žák.RŠ

xx

O vánocích a chodícím betlémů trochu jinak.

Tiše padá sníh, všude bílo, městem kráčí Mikuláš, budou vánoce. Tak to má vypadat, ale skutečnost? Prší, jen se leje, Vysoké se přikrylo mrakem nacucaným jako houba a Mikuláš si dne večer nejspíš nazuje gumáky a přehodí přšiplášť, vždyť je počasí, že by ani čerta nevyhnal. Přesto /nebo právě proto?/ jsem pro Vás vybrala ze vzpomínání pana Miloslava Vodsedálka následující.

Stavění a provoz betléma u nás mnohé, někdy veselé, ale ještě častěji mrzuté příhody. Tak jednou o svátku sv. Štěpána začal betlém neklapat. Bratr povídá: "Musím pod něj vlézt a spravit to. Pojď mi posvítit." Vlezli jsme teda oba pod betlém, já svítil, aby bratr dobře viděl. Chvilí svíčku držím, ale pak mne začala bolet ruka a taková, podle mého nanicovatá práce mně ourzela, a tak jsem za chvíli zkoušel, jestli by nehořela taky šňůra, která tudý byla natažena a poháněla úsek důležitého mechanismu. Sotva jsem přiblížil jazyček světla k navoskované šňůře, tato chytla a nežli jsem se nadál a nežli to postihnul opravou plně zaujatý bratr, chytla od první šňůry i druhá. Dnes se již nepamatuji, jak rychle jsem vypadnul zpod betléma, kde bratr hasil mnou zaviněný oheň. Ač vše bylo rychle uhašeno, shořely hlavní převodové šňůry a místo chybičky malé byl celý den betlém bez pohybu. Návštěvníků ten den přišlo snad ještě víc nežli jindy, a tak moje lehkomyšlná neopatrnost měla pak dohru i ze strany rodičů a tak jen já z celé naší rodiny jsem na

naš chodící betlém na čas zanevřel.

Štědrou rukou na naše betlém-ská díla přispívala také naše babička. Rok co rok po vyslechnutí stesků na naše finanční potíže nás mimo peněžitého daru obdarovala ještě dvěma figurkami. Vždy to byly Panny Marie. Marné bylo marné domlouvání, že už taková máme, nechtěla nikdy připustit, že by jich tam nemohlo být více. A aby svůj opakovaný dárek co nejpřesvědčivěji doporučila k dalšímu obohacení a zvětšení betléma, uzavírala vždy hovor: "Viš, jen se podívej, jaký mají pěkný kšiftečky..." A druhý rok jsme zase měli nové dvě Marie. Nesměli jsme si babičku rozněvat, a tak nakonec jsme vždy její dárek přijali, poděkovali a co nejdříve u Nesvadbů v obchodě za jiná vyměnili. A Nesvadbův nám vždy vyhověli s porozuměním, znali také staré lidi a věděli, že tyhle Marie stejně za rok prodají znova, ne-li jinému, tedy zase naší babičce.

O jednéch vánocích přišlo shládnout náš betlém mnoho návštěvníků z místa i okolí. Přišla celá vysoká škola, třída po třídě i celá zemědělská účetní škola, pacienti z léčebny, rekreanti ze zotavovny Větrov/ v roce 1956/. Jen jedenkrát se stalo v oné zimě, že pouze jediný návštěvník-rekreant-který vstoupiv se skupinou druhých do světnice a spatřiv betlém, vrátil se s poznámkou, to že vidět nemusí, na to že se dívat nebude, on že je přece pokrokový člověk! Taktéž pokroková byla i závodní rada jednoho jistého obchodního domu v Praze, kde ve stejný čas sjednávali výlohu rodáci z Vysokého k instalování výstavky našeho kraje, kde bylo také počítáno s naším betlémem. Vše bylo dohodnuto až na závodní výbor, který zaslechl jméno betlém, stal se pokrokovým a celou věc zamítl.

Dnes už i na Vysocku i v ostatním Podkrkonoší staré betlémy ztrácejí svůj význam. Už se tak nestaví jako dříve. Není už takového zájmu a chuti, není trpělivosti hrát si s jejich přípravou a stavěním. Dnešní vánoce nahrazují mnohem bohatší vánoční stromky, lidé se nezajímají v tak velké míře o připomínku narození chudého Ježíška, syna Božího, v jesličkách a vítaného chudými pastýři a chudými darouníky se skromnými dárky, které si odtrhli od úst, jen aby ho mohli uvítati na tomto světě. Připomínka chudoby Spasitele vedle záplavy světel a lesku ostatních ozdob dnešních vánočních stromků nejsou pro mnohé lidi už ani přitažlivé ani zajímavé. Ale my starší, i v blízkosti vánočních stromků ozářených záplavou světel elektrických žárovek, budeme až do sklonku svého života vždy vzpomínati na krásné okamžiky, kdy světlo červené olejové lampičky kmitalo se o štědrém večeru před jesličkami, budeme vždy vzpomínati na spěchající darouníky, ať už vystřihané z papíru nebo vyřezané ze dřeva, jak v těch chvílích oživovaly naše vánoce, jak se s námi radovali, že se nám narodil Kristus Pán!

Zníží tato vánoční a hlavně betlemářská tradice nadobro? Budou i u nás na horách za čas betlémy jen v muzeích jako připomínka nenávratně už překonaných dob? Budou jen tam připomínati někdejší poezii našich starých vánoc?

Zorka Bartoňová

xxx
Jak se slavil štědrý večer před 100 lety ve Sklenařicích u Metelků, dovidáme se ze zápisku V. Metelky, narozené 1866. Zápisky nám ochotně půjčili Inka a Václav Metelkovi.

Nejslounější chvíle přišla. Maminka volá k večeři. Všichni přišli ku stolu a tatínek před večeří ve stoje každý u vykázaného místa se všemi se pomodlil obvyklou krátkou modlitbou. Maminka snášela na stůl tehda prostou sice, ale dobrou večeři; to bylo každý rok stejné. Nejprve polévka houbová, pak dobrý houbovec/hubník/ s kozím sýrem, dále jahelná kaše politá medem a

omaštěná, studené dobré mláko a v něm nakrájený křechtík, suché vařené švestky a hrušky, ořechy velké i malé, koláče a káva. Byly to věci, co dalo hospodářství. Při celé večeři byl zachovávan důstojný ba slavnostní ráz, vzpomínalo se na živé ba i mrtvé příbuzné, přátele a známé a vyprávěly a dělaly se staré zvyky. Ode všech pokrmů nechávaly se zbytky, jako slupky z ořechů, jablíček atd. To se pak po večeři sypalo k ovocným stromům aby v příštím roce daly hodně ovoce. Po ukončení večeře tatínek se zase ve stoje pomodlil.

Maminka na to rychle uklízela a omyla nádobí a ať již byl dobytek nakrmen, šla jim také přilepšit vybraným senem a několika snopky nemláčeného ovsa. Tatínek mezi tím nám vyprávěl o narození Ježíška. Během tatínkova výkladu, když měla maminka dobytku přidáno, přišla pro nás děti abychom se šli podívat do chléva, že dobytek dýchá právě tak do žlabů jako dýchal vól a oslíček na narozeného Ježíška. My ovšem šli z dětské zvědavosti a tu za chvíli přišel tatínek za námi s dotazem jeli tomu tak s tím dýcháním a my dosvědčovali, že je to pravda a šli jsme do světnice; a to překvapení. Ve světnici nikdo, betlém osvětlený, malinké jezulátko v kolébce, na stole stromeček ověšený zlatými a stříbrnými ořechy, malými červenými jablíčky, fíky atd. Pod stromečkem pro každého člena rodiny dárky. To bylo radostí a děkování Ježíškovi. Pamatuji se, že tatínek i maminka při naší radosti a veselí - tak jako by slzeli - proč? Zůstalo nám hádankou.

Když jsme se s dárky potěšili a trochu uklidnili sedli jsme všichni ke stolu, tatínek s maminkou a my starší začali zpívat na počest narozeného Ježíška z Kancionálu tištěným švabachem písně vánoční.

na Vysocku i v ostatním Podkrkonoší, suché vařené švestky a hrušky, ořechy velké i malé, koláče a káva.

Tak uběhl večer a bylo čas jít na půlnoční mši do Vysokého do kostela. Tatínek vzal lucernu a šli s maminkou, když jsme povyrostli, i my jsme šli. Malí šli spát a ještě večer se jim zdálo o Ježíškovi a všech dárkách.

xx

Až znovu stromek rozsvítíme, ať láska vzkypí radostí!
Ať láska svatvečera hojnou měrou všechna chorá srdce štědře pohostí!
Ať světla klidně, jasně hoří a prozáří i příští hodiny!
Ať jsme si v celém širém světě kolem našeho Pána blízcí, jako děti jen jedné převeliké šťastné rodiny!

Vám všem, kteří jste v tomto roce jakoukoli pomocí, službou i peněžními dary pomáhali nám při budování našeho božího stánku patří srdečný a upřímný dík.

Za Radu starších Anna Zemanová

Bohoslužby o vánočních svátcích
v ČČSH ve Vysokém nad Jizerou

24.12.92 půlnoční ve 22.30 hod.

25.12.92 bohoslužby ve 13.30 hod.
s dětskou besídkou

31.12.92 rozloučení s rokem v 16,00

1.1.93 bohoslužby ve 13.30 hod.
s požehnáním

Na shledanou se těší rada starších
a sestra farářka.

oooooooooooooooooooooooooooooooooooo

A léta běží

Dovolte, abych vzpomenula rodačky paní Jarmily Hnykové, která se dožívá 19. prosince devadesáti let v plné svěžesti fyzické i duševní. Dokladem je dopis, který napsala pod dojmem sokolského vzpomínání v minulých číslech Větrníku, aby přidala své osobní vzpomínky a zážitky po I. světové válce ve vysokém Sokole.

Poslechněme, co nám paní Havlíčková vypráví: "Měla bych začít, jako Božena Němcová - dávno tomu dávno - co jsme jako malá obdivovala skavnostní sokolský kroj tatínka, uložený v malované truhle. Už z toho je vidět, že jsme byli všichni v

rodině vychováni v duchu sokolském. Bylo by nevděčné, ba přímo hříchem, abych v první řadě nevzpomněla našich náčelnic, sester Anny a Boženy Skrbkových, nezištných, obětavých pracovníc Sokola - ochotných kdykoliv poradit v jakékoliv záležitosti, tehdy nám mladým. Pokud neměl Sokol vlastní stánek, cvičilo se v radnici v sále, slavnostní vystoupení bývalo v parku, před bývalou turistickou chatou. Když jsme se dočkali své sokolovny, tak se začalo uvažovat, co vše podnikat. Vezmu to zkráceně. Každoročně se pořádá sokolský bál, tělocvičná akademie, večírky Josefovské, mikulášské a silvestrovské - vždy se zábavným programem. O Mikulášské se rozdávaly dárky, co kdo komu poslal a za balíček musel obdarovaný zaplatit "poštovné" - za dárek 2 Kčs. Že bylo při tom veselo, nemusím ani psát. A už tu byl Silvestr. Duší celého večera byl p. Mařatka, hotelier. U nás, u Hnyků, se nacvičovaly zpěvy, t.j. kuplety, hlavně Hašlerovy. Vzpomínám, že po 4 roky jsme na přání publika dávali zpěvohru "Napálená". Osoby pouze 4 a to p. Mařatka, pí Anežka Ďoubalíková, Prokop Hásek a moje maličkost. Co to bylo za legraci! Obecenstvo se bavilo a hlasitě smálo. Tenkrát nás na klavír doprovázela B. Farská. Hrál se divadlo, různé produkce hudební, ono tenkrát ještě nebylo rádio ani televize, a tak kulturní život probíhal v Sokole a v Krakonoši. Největší zážitek byla akademie k uvítání dr. Kramáře. Program sestavil dr. Pluhař, výborný klavírista, primář vysoké nemocnice. Pozval svého přítele, virtuóza na housle, prof. Koubu. To byl koncert, když oba hráli!

Já zpívala dvě písně Novákovy za doprovodu dr. Pluhaře. Bylo plno pražských hostů a vše se zdařilo. Před sletem v Praze bylo vždy veřejné cvičení, nejprve místní, pak okrskové a naposled župní. Při župním/teď se musím pochubit / při akademii/byly jsme vybrány/ se podávalo. Z dorostenek jsem byla první a to nejen ze cvičení, ale měly jsme napsat deset bodů " Proč cvičím v Sokole". Dostala jsem diplom a mých deset bodů bylo vytištěno v Sokolském věstníku. Po odjezdu sestry Janatové z Vysokého jsem přebrala její funkci a hrála při nácviku prostných všem cvičencům, od žactva po muže. Co to bylo večerů! Mimochoodem s. Janatová mě také učila na klavír. Mám dosud uložené poděkování Sokola za svoji činnost a když jsem se stěhovala po provdání do Prahy, překvapila mne jednotá sokolská večírka na rozloučenou a krásnou básni, složenou na mne, přednesenou Růžnou Pluhařovou. Že se to neobešlo bez slz, nemusím ani psát. A tak vzpomínky letí, jako život sám. Nemohu nevzpomenout na zasazení "Lípy svobody", která se zasazovala po I. světové válce. Ve Vysokém je za kostelem. Později k ní byl postaven pomník padlým ve válce. Tam jsem recitovala básně od Rudolfa Medka. I na tom má podíl sokolská jednota. Když jsem u básně, zapomněla jsem se zmínit ještě o básni, kterou jsem také přednášela při otevření sokolovny, a to od p. učitele Vladimíra Pavlíka. Různých akcí bylo ještě víc, nestačil by papír. Už opravdu končím.

Na zdar!
Jarmila Havlíčková
-Hnyková.

Těm mladším tyto vzpomínky tolik neříkají, protože situace republiky i způsob života se velmi lišil od dnešního úspěchaného a přetechizovaného

světa s "bačkorovou" kulturou u televize a odcizením jednoho člověka od druhého.

Musíme však mladým říkat s Věnceslavem Metelkou, že "Není to zhola zbytečná věc, studovat minulost pro poznání budoucnosti". Jarmila Havlíčková nezahálela ani v Praze, i tam vyučovala mládež hře na klavír. Její začátkem od dětství byla naše sportovní mistryně a donedávna poradkyně presidenta Václava Havla - Věra Časlavská. Svá bývalá učitelce do dnešních dnů říká "Tetě". Naši milá jubilantce do dalších roků přejeme všichni, aby svěžest těla i ducha ji nadále provázela a mohla se v létě hodně dlouho vracet do rodného Vysokého.

Za všechny přátele a Sokoly
J. Ďubalíková

oooooooooooooooooooooooooooo

BONBÓNEK PRO LYŽAŘE

Blíží se zimní sezóna. Pod ředitelstvím státního statku nemůžete přehlédnout v zadní části rodinného domu v prosklených garážových prostorách firmu pana LIBORA NEDOMLELE. Uvnitř najdete pestrou paletu lyžařské výbroje-dokonce i hodně staré, stroje a samozřejmě ochotného majitele a výrobce v jedné osobě. Dobře se tu zřejmě cítí černý sousedovic kocour. Pokusili jsme se vnutit šéfovi Sport servisu několik otázek. Jak dlouho jsou středem vašeho zájmu lyže?

Lyžují už od dětství a později jsem závodil za Jiskru Vysoké a Sokol Tříš.

Čím jste se zabýval před založením vašeho podniku?

Po vyučení jsme pracoval 10 let v Elitexu, potom 6 let ve Ski servisu v Jablonci nad Jizerou. V roce 1990 jsme tam založili s p. Střelcem firmu NESS/Ne-domlel-Střelec/. Každý jsme však měli jinou představu o soukromém podnikání, a tak jsem se rozhodl odejít a otevřít svoji

soukromou firmu ve Vysokém nad Jizerou.

Kdy byl Sport servis otevřen?

Sport servis byl otevřen na podzim r. 1991.

Jakým způsobem jste se zařizoval?

Jelikož jsou veškeré stroje zahra-
niční výroby a velice drahé, tak
jsem si vyrobil všechny sám.

Kdy za vámi mohou zákazníci přijít?

Je vaše zařízení v provozu po celý
rok?

Mimo sezónu je otevřeno 3 dny v
týdnu. Jinak v sezóně je otevřeno
každý den do osmnácti hodin, mimo
soboty odpoledne a neděle dopo-
ledne. /Je známo, že pan Nedomlel
v nutných případech obslouží zákaz-
níka vždy, pokud je zrovna doma. /
Zaměstnáváte někoho?

Přestože mám práce dostatek, neu-
važuji o dalších zaměstnancích,
protože moje práce je pouze sezón-
ní.

A teď to nejdůležitější-slужby,
které poskytlujete?

Nabízíme veškeré opravy lyží tu-
zemských i zahraničních; výměny
celých skluznic i hran; rovnání
ohnutých a opravy zlomených ly-
ží; broušení hran a skluznic
včetně preparace voskem; montáž
vázání; prodej lyží, holí, lyžař-
ských vosků a dalších potřeb pro
lyžaře jako náhradní díly k ho-
lím, rukavice, vázání, boty hlav-
ně na běžky. Zdarma provádíme
rovněž poradenskou službu.

Jaký druh zájemců vás nejvíce
navštěvuje?

Snažím se vyhovět běžným zákaz-
níkům - turistům i závodníkům.
Jak mnoho máte práce? Kolik

zhruba ročně obsloužíte lidí?

Kolik obsloužím zákazníků nevím,
mám tolik práce, že je nestačím
počítat.

Chodí k vám i cizinci?

Mezi Čechy, Moravany a Slováky

chodí i Němci, Francouzi i
Holanďané, i když již v menší
míře.

Odkud nejdál k vám někdo
zavítal?

Opravit lyže si přivezl zá-
kazník až z Norska, což bylo
asi z nejbzdálenějšího místa.
Jaké cenové relace nabízíte?

Snažím se mít ceny dostupné
každému, aby se zákazníkovi
vyplatilo přijít zas.

Můžete nám něco říct o své
sbírce starých lyžařských
potřeb?

Starou lyžařskou výzbroj sbí-
rám proto, abych měl větší vý-
běr na závody po staru.
/Zúčastňují se jako závodník
v běhu a skoku. /

Jste sám stále aktivní lyžař?
Bohužel lyžoval bych rád, ale
v zimě musím být k dispozici
zákazníkům-lyžařům.
Máte čas při své práci
na nějaké další koníčky?

Na koníčky teď nemám čas, ale
snad na ně v létě dojde.
/Dcera Šárka prozradila, že
jde o jízdu na kole, kutil-
ství a vymýšlení nových nápa-
dů. Jedním z nich je i vylep-
šení skluznice sjezdovek. /
Za odpovědi na zvědavé otázky
podle rad Šárky Nedomlelové
a Ivety Koucké děkuje

Ivana Řehořová.

oooooooooooooooooooooooooooo
Těsně před uzavěrkou tohoto
čísla jsme dostali příspěvek
z nákupního střediska s vý-
slovnou prosbou, abychom ho
ještě v tomto čísle a beze
změny uveřejnili.

Vážení spotřebitelé, zákazníci.
V minulých číslech Větrníku
jste někteří z Vás kritizo-
vali naši práci v prodejně
potravin. Přijali jsme to, i
když k mnohým stížnostem by-
chom měly oprávněné připomín-
ky.